

Entrevista amb l'Àngels Massagué per a la Revista Duoda, *Estudis de la diferència sexual*. (2008)

Amb Remei Arnaus i Núria Beitia

La trobada amb l'Àngels Massagué transcorre a l'espai del centre Marenostrom, en un meravellós pati d'interior d'illa, ple de plantes i flors, al bell mig del centre de Barcelona. Assegudes les tres, ben a prop perquè no coneixem l'eficàcia de la gravadora. La comunicació va fluir, va anar sorgint, com la pròpia vida. La conversa va estar plena, com no, de llenguatge no verbal, de complicitats i d'un assentiment que prové del cos, de la mirada, del silenci... on la pròpia presència ajuda a entendre a l'altra.

Remei Arnaus: Vaig conèixer-te a través d'una amiga i vaig venir a consultar-te algunes coses que m'inquietaven en relació al meu cos. Em va agradar molt l'acompanyament que fas i el treball que realitzes amb les dones, és d'una gran obertura, acollida i disponibilitat. Sempre que t'he vist treballant he tingut una sensació de connexió i llibertat que contagies. Em fa sentir molt bé el reconeixement del que aportem les dones amb la nostra diferència, una diferència que ens travessa del cos a la paraula quan la sabem escoltar. M'agrada la possibilitat de fer visible aquest coneixement i aquesta experiència femenina de transmissió oral d'aquests sabers de les dones en relació al cos per desplaçar i travessar nusos, silencis i pors... Ens pots explicar, doncs, la teva trajectòria i el sentit del teu treball?

Àngels Massagué: A mi m'agrada molt que feu aquesta feina de voler saber i de voler escriure, ja que és una manera fantàstica de fer visible, de divulgar la riquesa que neix i es transmet en el grup i en la relació d'una dona amb una altra. Jo crec molt en la transmissió directa, no sóc una gran comunicadora a nivell d'escriure o de fer xerrades però quan tinc davant una dona (o un home) m'agrada sentir-la. El meu treball parteix del contacte directe.

Com vaig arribar fins aquí?...Mai m'hagués imaginat que estaria treballant en el que treballo ara. Vinc del món de l'educació, feia de mestra, m'agradava l'evolució de l'ésser humà, el procés de creixement. El que passa és que les classes són molt nombroses i has de cenyir-te a uns programes i jo veia que no, que no hi trobava el meu lloc. M'adonava que per acompanyar el creixement dels infants, moltes de les coses programades no eren tan importants. Per això em vaig anar dedicant més al cos i a l'expressió corporal. També vaig fer teatre i psicomotricitat amb els nens i nenes, i paral·lelament vaig anar fent un treball d'autoconeixement. Arribar a mi mateixa i a la gent a partir del cos, va ser molt terapèutic.

Llavors va ser quan vaig decidir deixar l'escola. I ho vaig fer així, en fred. Va ser una decisió que vaig veure clara, encara que no tenia res en perspectiva. Sí que és cert que m'anava formant: en anatomia pel moviment, en gimnàstica conscient, en consciència sensorial... però no tenia clara una perspectiva professional. I a poc a poc, vaig tenir la sort de tenir grups en el centre de la Glòria Lerín, sota el nom de *Consciència del moviment*.

Més tard em vaig quedar embarassada. I fou anant a les classes de preparació al part que em vaig adonar que el que em transmetie, les mateixes dones, el que ens anem transmeten són moltes pors i d'això jo ja en tenia, no me'n calien més. Vaig veure que el que necessitava era confiar més en mi i en el meu cos. Jo ja tenia unes nocions del funcionament del cos de la dona a l'hora del part, que havia après amb la Blandine Calais-German (la meva professora d'anatomia) i amb la Nuri Vives, i vaig tenir la sort de poder tenir al meu fill el Jan a casa i comptar amb l'ajuda de l'Ortrud Lindemann. L'acompanyament de l'Ortrud va ser un regal, no només pel part en sí, sinó també perquè l'experiència va suposar un abans i un després en la meua vida. Tot en mí es va transformar quan vaig poder confiar i creure en les pròpies capacitats i el saber del cos. I és així com aquest confiar et fa estar amb tu mateixa, amb l'entorn, amb el que porta la vida... I crec, cada vegada ho vaig descobrint més, que per a moltes dones, el que ens porta i ens regala la vida és un sentit de comunió...en relació amb tot allò que ens envolta i també amb la naturalesa. O sigui que cal que ens connectem amb allò que ja tenim, amb allò que ja som; cal que prenguem consciència de la nostra essència i que no estem apartades de tot el que va passant al nostre voltant (els cicles naturals, per exemple), sinó que estem molt més connectades del que ens pensem. Sense l'escolta i la confiança a allò que som anem a la deriva i ens entra por i confusió.

I després del teu part, com van arribar les sessions de preparació al part?

Va ser l'Ortrud que em va dir "-per què no comences a preparar a dones embarassades?

Primer li vaig respondre: "no en sabré", "no ho podré fer"... Les pors, de nou. Malgrat tot, ella havia vist que jo ho podia fer, i tot i que em sentia insegura vaig confiar amb el que ella veia. I

tent-ho, m'hi vaig trobar tan bé!

Aleshores vaig descobrir dues coses importantíssimes. La primera és veure com és de necessari confiar en una altra dona que ja sap confiar en el seu cos i en el que és, i com això et pot canviar la vida. I l'altra que, per acompanyar l'escolta del cos, no calen molts coneixements, millor dit, no és que no calguin sinó que el més important és l'empatia i deixar que cada dona faci el seu procés. Que cada dona vagi confiant en allò que el seu cos li diu, en allò que ella pot. La capacitat pròpia es va descobrir, en els grups que estic fent, amb petits estiraments, amb petites relaxacions, amb petits comentaris compartits i, sobretot, no unificant. *No unificar* vol dir que cada dona té la seva manera de ser i de fer; reconèixer que una farà una cosa d'una manera i una altra ho farà d'una altra, sense comparar ni homeogeneïtzar. Totes estem preparades per a ser mares i podem donar a llum de la forma que el cos ens va indicant.

I de les sessions de preparació al part vas passar a les de post-part?

Sí, així va ser, d'una manera natural vaig començar a tenir alumnes de post-part. Tan les sessions de preparació al part com les de post-part les imparteixo juntament amb l'equip de llevadores de Marenostrom. A post-part vaig fent tot un treball en relació a la recuperació del perineu (sòl pèlvic), que és la zona que queda més tocada després de parir. I aquest treball m'ha proporcionat moltes pistes. Hi ha un feina fantàstica que estan fent les fisioterapeutes, que consisteix a mirar quin símptoma hi ha i fer allò que cal. Però jo no sóc fisioterapeuta, per tant – què faig, jo? Doncs miro el cos, la respiració,... i veig que la tensió que una dona viu no està separada del seu sòl pèlvic. Es tracta d'incloure tot allò que passa en aquesta zona, tan desconeguda per a les dones, a tota l'experiència corporal i també a la quotidianitat, fent un treball d'integració. Naturalment, si hi ha alguna patologia les derivo a altres professionals, osteòpates o fisioterapeutes especialitzades en el sòl pèlvic .

Aquest és el treball que fa la Blandine Calais- Germain i que s'anomena "anatomia pel moviment" que té un llibre sobre el sòl pèlvic de la dona; crec que és el millor que s'ha escrit des del punt de vista anatòmic i a l'abast de totes les dones.

Fent aquest treball específic de sol pèlvic, juntament amb altres pràctiques, vas a poc a poc incloent peces en el puzzle i t'adones que els éssers humans, que les dones, no estem formats per estructures parcialitzades... sinó integrades. I aquest coneixement consisteix precisament en això: reconèixer el cos en la seva globalitat i integració. El meu treball consisteix a acompanyar a que cada dona es descobreixi i s'accepti a sí mateixa. Sí, sí, descobrir-se i acceptar-se seria la clau.

Un cop aquí vaig entrar en el terreny del que seria el camp energètic, és el que encara conec menys, tot i que penso que l'energia ho és tot; Quan permetes que el cos flueixi, que l'energia flueixi a través del cos, ja està! Després d'aquest treball de recerca, de descoberta, van començar a venir dones que em demanaven pràctiques per fer anar l'energia d'una manera concreta o d'una altra. Això em va portar a interessar-me una mica per conèixer com funcionen certes pràctiques, però, de moment, torno a estar en el més important: que l'energia flueixi de la manera més natural. I vaig acompanyant aquests processos vitals tan interessants!, posant atenció a facilitar aquest descobriment.

Quines són aquestes pràctiques?

Són les pràctiques taoïstes que vaig aprendre del mestre Juan Li i que actualment comparteixo amb el meu company Guillermo Leyva, que també és professor d'aquestes tècniques. És un bon treball en relació a l'energia de l'home i de la dona. El que passa és que això ens ho han transmès, bàsicament, els homes, són ells qui ho han investigat més, i cal que la dona ho descobreixi i ho investigui per ella mateixa. Jo he rebut poc aprenentages d'aquest tipus directament de dones. En aquesta feina m'he trobat més còmoda fent-ho a la meua manera, perquè les pròpies indicacions que ens donen ja són una manera més *yang* de fer. Dir com s'ha de fer una cosa, tancar-la en la tècnica, és ja una manera *yang*, una manera més masculina i nosaltres tenim una altra manera de fer, sense tantes estructures.

Si volem fer un treball d'acompanyament de descoberta de moviment en el propi cos i comencem a dir com s'han de fer els moviments en lloc d'acollir l'expressió del propi cos, estem començant a posar traves a la pròpia descoberta. ...Si estic preocupada per com s'ha de fer perquè l'energia flueixi, arribaré a no saber-ho fer o a fer-ho malament. Es tracta, sobretot, de tornar a sentir confiança en el propi cos, d'una banda i, de l'altra, de deixar que tots els circuits energètics flueixin.

Un dels centres energètics importants, naturalment, és el centre energètic sexual. Aquí estem al cap del camí, perquè és en el de la dona on hi ha més bloquejos, ja sigui per raons socials, culturals o personals hi portem una càrrega molt antiga que ni les modes ni les falses llibertats sexuals ajuden a desbloquejar. És un tema molt parlat, però sincerament no ens hem posat a sentir-ho en el propi cos i recuperar la confiança i el respecte cap a nosaltres mateixes; només a partir del cos això és possible.

Per què? Tu has passat per aquest procés; has experimentat tu mateixa el sentit de la confiança en relació al teu cos i confies també en la relació, i alhora en el teu treball la despertes també en elles, com has dit. -Què passa amb aquest treball global que tu fas? I en relació amb aquests bloquejos?

El sol fet d'anar descobrint que tens un espai propi ja és un pas molt gran. Parlem del cos, oi?

El fet d'una descoberta que tens un espai propi ja és un pas molt gran i anem a després, en això és un espai intern, propi. Connectar amb el fet que tu pots respirar és de vital importància. Totes i tots respirem, ja ho sé, però he vist que quan les dones fan aquest descobriment (respirar, connectar-se amb el que són, etc.) s'atreveixen a decidir més. Són més coneixedores de les seves necessitats.

En el moment en què comences a sentir el teu espai intern com a propi, en el moment que sents que comença a circular l'energia, es crea una "necessitat": donar prioritat a les teves "necessitats". Llavors comences a escoltar i a conèixer que hi ha coses que t'oprimeixen, que hi ha coses que ja no et serveixen, que hi ha coses que no et deixen respirar i saps que és vital que puguis respirar de debò, en profunditat. Es tracta de petites coses però per a mi, i per a les dones que vénen a les sessions, són molt importants.

El meu treball en sí, tant si parteixo d'estiraments o de relaxacions, és veure com una dona és més capaç de dir "no" a certs moments o a certes coses. Pot ser que comenci a plorar perquè s'ha obert un espai que no s'havia ventilat mai. A mesura que respires "de debò" i no només per sobreviure, reps sensacions noves i l'intercanvi amb l'exterior flueix molt millor. Potser en intentar explicar-ho queda una mica més vague...

Núria Beitia: No, Àngels, trobo que no queda vague això que proposes, sento que és el centre, és quan una dona sent que ha tornat al seu centre i, des d'aquí és des de l'únic lloc on es pot viure d'una manera autèntica i feliç. Amb això que explicaves, m'has fet pensar en quan vaig fer la carrera de psicologia. Recordo que, com a estudiant, vaig patir molt davant de moltes de les teories que m'explicaven. Davant d'un cos teòric establert sentia que jo, en aquelles descripcions, sovint no encaixava. Llavors queia en el parany, no tant de dubtar de la teoria sinó de concloure que era jo la que estava malament.

Crec que la diferència de ser dones, des de les ciències de la salut, moltes vegades és considerada malaltia, patologia. El simbòlic científic masculinitzat ens vol transmetre la idea que cal "encaixar" o bé en un perfil o bé en un diagnòstic. No mira la diferència com a riquesa sinó com a disturb i, sovint, la vol eliminar.

Va ser a partir de la relació amb la Remei i altres dones de Duoda, que vaig poder mirar, de forma crítica, aquest simbòlic que mirava de fer-me encaixar, o bé en la normalitat o bé en la patologia, però sense gaire possibilitats de deixar-me existir des de la meua diferència. I mirant-me així, i mirant la ciència psicològica moderna amb la seva gran miopia, vaig descobrir que qui està malament no era jo (nosaltres/l'altra) sinó la teoria. Si una teoria psicològica pensada en universal no té lloc per a mi, no té en compte la meua diferència, és que no és una bona teoria; en tot cas ha de mostrar el seu límit, la seva parcialitat.

No vaig ser capaç d'anomenar aquest desordre fins que no vaig tenir la confiança per dir allò que sento. Aquesta confiança va arribar escoltant com les altres parlaven des d'elles mateixes i no em jutjaven quan jo expressava el meu sentir sinó que l'acollien com a part de la meua singularitat. Sovint les dones tenim por de parlar en veu alta, pensem si no ens estarem equivocant... Per això és molt important la feina que fas, acompanyar les dones a la seva pròpia respiració, a l'origen del seu sentir i a buscar les paraules reals per a anomenar la seva experiència i no les paraules que toca dir. Aquest és un treball imprescindible per la llibertat, la felicitat i la salut femenines.

Àngels Massagué: Sí, comences a connectar amb les sensacions, i les sensacions són de veritat! I les sensacions et porten a les paraules. Així, no hi ha trampa. I també descobreixes que en la diversitat de ser dones hi ha una riquesa. I és preciós veure que una mateixa cosa tu la perceps d'una manera i jo la percebo d'una altra. Anar al més bàsic, al significat, és anar a les sensacions. Per a mi aquest és un treball extraordinari,... anava a dir que fins i tot terapèutic.

Núria Beitia: I tant que ho és, de terapèutic. El malestar emocional es mostra, sovint, en tensió o dolor corporal. En posar nom a allò que ens passa les tensions i els dolors deixen de ser "fantasmes" de la nostra experiència; els entenem i així ens podem manegar amb la seva presència. Posar paraules és una de les coses més terapèutiques que existeixen.

Àngels Massagué: Sí, perquè quan diem allò que sentim sabem que això és vertader. A vegades les dones em diuen "és que el que diré és una tonteria". Sovint les tonteries són grans veritats. Poder dir "noto...", "sento...". No importa massa el que notem, el més important és la descoberta, el "Ah!, això era!" i acceptar-ho, transformar-ho quan cal...

Núria Beitia: La M. Milagros Rivera, al seu llibre *Tiempos y espacios de mujeres* té un capítol que es titula *Miedo a escribir*. Allà ens explica com, al llarg de la història, moltes dones han començat obres precioses amb expressions semblants: "Jo ja sé que no sé molt...", "hi ha d'altres que saben molt més que jo...", "sento que..."

Potser és l'expressió de la seva humilitat, potser és una manera de protegir-se, perquè moltes vegades les dones ens hem sentit dir "calla, que això és una ximpleria" i llavors hem callat. I quan callem amb la paraula, parlem a través del cos. Per això és de vital importància tornar a escoltar el cos i poder nomenar allò que ens passa. Veure que allò no és una ximpleria per a mi, que m'afecta. I és important anomenar-ho per no tornar-se boja. A la vegada que també és important anomenar-ho per les altres, perquè quan les altres ho escolten poden sentir que allò

que els passa a elles no és tan estrany, augmentant així la confiança en poder parlar des de cadascuna.

Remei Arnaus: I aquesta dicotomia entre el sentir i el no trobar les paraules per dir, està en relació també al judici asfixiant de sentir una i altra vegada que aquestes paraules eren errònies o inadequades. Això provoca molt estrès, molta angoixa femenina i molt dolor al cos. I així és difícil que hi hagi harmonia, que cos i ment vagin a la una...i és difícil estar pel que hem d'estar. Per això deia que fas un treball polític preciós, d'acompanyar a les dones a dir el que és i apropar-les a l'origen.

Àngels Massagué: L'estrès és aquesta dicotomia que tenim sempre, no pas per molta activitat sinó pel fet de no estar pel que estàs fent. La sortida a això no és res més que gaudir!

Núria Beitia: És bonic de la forma que ho plantejges però és que, alhora, és el sentit de viure.

Remei Arnaus: Sí, perquè gaudir té relació amb estar amb allò que sents i vius, no enganyar-te ni escapar-te del que sents, no anar-te del que sents, ni contradir-ho.

Àngels Massagué: Fins i tot el temps agafa una altra dimensió. Viure en aquest temps qualitatiu i, sense determinismes.

Remei Arnaus: Quines diries que són les dificultats més grans que van apareixent?, Quines pors o quines necessitats no escoltades?

Àngels Massagué: D'entrada diria que les emocions. Les emocions són les que ens tornen a atrapar i les dones som molt emocionals. Seria important trobar el centre, que som maternals, de terra. Si no ens perdem. Podem estar molt connectades amb la naturalesa i amb la terra, i és necessari trobar aquest arrelament perquè si no, qualsevol cosa ens tomba.

Núria Beitia: Però Àngels, com es pot viure sense implicació emocional? En la mesura que sigui, més gran o més petita, però, les coses que passen al nostre voltant ens afecten. I està bé estar oberta a allò que ens està passant perquè sino és com estar anestesiada.

Àngels Massagué: Jo no parlo de no tenir emocions, sinó d'estar atentes per no anar al darrera d'aquest "maremoto" emocional per no perdre el centre. Les dones som molt emocionals per la nostra estructura física.

Núria Beitia: Per la nostra estructura física?

Àngels Massagué: Sí, més aviat per la nostra estructura energètica. A les dones l'energia ens ve de terra i va cap al cel, és una energia *ying*, i la nostra energia sexual se'ns manifesta cap a l'exterior a l'àrea del pit, que és l'àrea del cor, dels sentiments, de nodrir, d'abraçar, de donar, d'acollir,...mentre que a la nostra àrea sexual (ovaris, úter) que és la més instintiva i visceral, no és visible. El que se'ns demana més i ens surt de natural és aquest donar, acollir... Això ens indica que és molt important treballar el centre del nostre cos – la pelvis- per fer-nos –la visible i donar-li veu, com a la resta del nostre cos. Notar, sentir que tenim ovaris, que tenim úter.. i si l'energia ens passa per aquesta zona, arriba sencera a la zona del pit .

Núria Beitia: Llavors si l'entrega amorosa femenina està recolzada en el centre sexual no es desborda...

Àngels Massagué: En el cas dels homes és diferent. Ells no tenen cap mena de dificultat per expressar, per imposar fins i tot la seva sexualitat. De forma ben natural ja la tenen ben visible. Ells han de treballar més un altre centre: la zona del pit, tot allò que té a veure amb la capacitat amorosa, amb les emocions, amb els sentiments, amb la possibilitat d'abraçar, d'acollir...

Aquí està el complement: dones i homes tenim aquests dos centres i els hem d'equilibrar en el nostre interior. Per això és important que les dones treballem la pelvis, les vísceres, i això ens dóna un arrelament, important perquè hi hagi equilibri. Fer un treball de sòl pèlvic, en el qual s'inclogui tot el cos, és bàsic que hi hagi aquesta consciència de solidesa.

Remei Arnaus: Tot això, em fa pensar en què ara que les dones estem molt implicades en la creació social i en el treball, veig que sense aquest treball d'arrelament podem inhibir el que som, i emmudir la nostra diferència de ser dones. Perquè si jo treballo a la Universitat des del que ha configurat la universitat: una racionalitat, la dicotomia subjecte-objecte, les mediacions instrumentals a l'educació, etc., encara em desarrelo més. Per això, per mi ha estat imprescindible fer aquest treball d'arrelament, junt amb d'altres, per poder portar al món el que sóc: una dona. Crec que per la majoria de dones és necessari aquest treball de passar comptes amb la història de relació entre els sexes, passar comptes del segrest de la diferència sexual lliure

femenina. O alhora descobrir la necessitat de la diferència sexual lliure masculina també... Tornar al cos per obrir un nou diàleg i per deixar-nos guiar per ell una altra vegada. El treball que plantegeu el sento imprescindible.

Núria Beitia: sí, dóna molt de sentit en un moment de tant desordre. Per exemple, ahir parlava amb el responsable d'un equipament cultural, sobre un projecte per fer aules d'informàtica adreçades a dones grans. Em deia que "s'ha detectat que és una necessitat social", i afegia que si no se'ls proporcionava aquest recurs, les dones quedaran analfabetes (davant la informàtica). Encara que parlava d'elles i que semblava proposar una cosa pel seu benestar, jo em vaig incòmoda perquè parlava d'elles empentint-les, només des de la carència.

Àngels Massagué: Ja tornem a estar amb la tècnica, amb el més avançat, el més innovador... Però, sovint oblidem el que està fent créixer una nova societat: les mares. Són les que donen a la criatura la manera d'entendre el món. I si els i les altres no els podem donar la confiança amb tot el que ensenyen a les seves criatures i que és el més fonamental per a les seves vides, sempre serem persones dependents d'altres coses que ens ensenyin, sense fiar-nos de la confiança interna... perquè la primera confiança interna ens la dóna la mare en acollir-nos. La mirada, el contacte, la paraula, l'estar present i l'estar en relació. I aquest estar, qui el pot donar? Una màquina? És impossible. Aquest és el substrat de la personeta que va creixent i que ho fa, sobretot, amb la confiança.

Remei Arnaus: Parles d'aquesta primera parella, mare i fill o filla. Com veus aquí la figura educativa del pare en aquesta primera part de la criança, en la teva experiència i pel que veus en els cursos?

Àngels Massagué: Les parelles que vénen aquí vénen amb una conscienciació molt especial, són homes molt amorosos. No sé si és un tipus de població prou representativa. Però sí que, en la preparació al part, m'agrada introduir-hi la part de contacte, d'apropament a l'altre, aquí hi ha un canvi i ells tenen molt a dir-hi, que també se'ls ha negat. Els fills els desperten uns sentiments i no saben què fer-ne. Com apropar-se a l'altre: sense el contacte però, com ho reps això?. A mi m'ha ajudat molt tot el treball de la pediatra Emmi Pikler amb nadons, que va introduir aquí Ute Strub. Pikler treballava en relació amb les cuidadores. Les seves observacions són un treball a traspasar a tothom perquè no és tracta de la part fisiològica, com ara l'al·letament. És un treball que pot aprendre a fer el pare, perquè és la cura d'allò quotidià: l'hora del bany, canviar bolquers... I això, depenent de la qualitat de com ho fas, serà una cosa o una altra de molt diferent. La criatura creix a partir de les percepcions i sensacions que rep, i així va tenint consciència del món en què viu. Si podem transmetre la importància d'aquest fet, ja hem fet molta feina.

Remei Arnaus: m'agrada escoltar a homes pares que senten que volen tenir cura de la parella mare-filla o fill, procurar el seu benestar, facilitar tot el que estigui a les seves mans, protegir-los en un sentit lliure i des d'aquí anar començant la relació pròpia amb la seva filla o fill. Trobo molt important aquest reconeixement a la mare i atendre el que per ella sent que necessita per tenir cura d'aquests primers anys de la seva filla o fill.

Ens has parlat de la trajectòria vivencial i professional i el sentit del teu treball. En veus els fruits?

Àngels Massagué: En relació als fruits del meu treball he tingut moltes sorpreses i molt agradables. Hi ha qui vindrà temps i temps per estar i sentir-se millor. I hi ha qui comenta que a partir del treball de les sessions pot saber com estar en determinats espais, en determinades situacions, i que s'ha sentit més lliure per dir sí i també per dir no. Les dones que aprofundeixen solen expressar que estan més contentes i més clares en el seu desig.

Remei Arnaus: guanyen confiança en elles mateixes, doncs?

Àngels Massagué: Sí, guanyen confiança tant en el seu desig com també en les relacions, en la trobada amb l'altra (altre). Algun marit m'ha trucat per dir-me "estem tan bé", parlo de senyores grans i el marit dir-me: "ella està contenta de venir a les teves classes, estem molt bé perquè ella està oberta" i jo alhora també.

Remei Arnaus: Quants cursos portes? grups de senyores grans, part, postpart?

Àngels Massagué: Els grups són heterogenis, però depenent de l'horari s'agrupen senyores d'edat o bé professionals de diferents àrees. També tinc grups de preparació al part i de postpart juntament amb l'equip de llevadores de Marenostrom i un grup de dones que vénen per treballar específicament l'àrea de la pelvis i sòl pelvíc. On sí que noto diferència és entre els grups del matí i els grups de la tarda, a la tarda vénen més cansats, més cansades. He de fer un treball més de des-estressar. Al matí entren més en consciència corporal i sensorial i podem aprofundir més. Cada grup és diferent i això és el més bonic, perquè la mateixa energia es va

aprofundir més. Cada grup es diferent i això es el més bonic, perquè la mateixa energia es va configurant de diferents maneres. A vegades a una persona, segons com la veus, li recomanes que vingui a un grup o a un altre.

Núria Beitia: És molt important tant la consciència sensorial de la que ens paraves al començament com de les relacions que ajuden a anomenar el que una sent per a una mateixa.

Àngels Massagué: Si, perquè si no, puc pensar que estic malalta. I llavors potser tornem la responsabilitat a un altre. Ens estalviariem molts mals moments, com ara esperar un diagnòstic, per exemple. Escoltar-te i deixar que allò (el símptoma, el dolor) et contesti. No cal que un altre et digui el que et passa, perquè no et coneix tant com tu. Com passa per exemple amb moltes dones occidentals en relació, sobre tot, a la menopausa.

Hi ha una estadística feta amb població femenina nord-americana; es tracta de dones blanques i dones afroamericanes que tenen els mateixos símptomes. Davant del malestar, les dones blanques anaven sovint al metge, feien tractaments amb teràpia hormonal, es feien moltes proves...les dones afroamericanes entraven dins del procés de la menopausa i ho vivien alegrement, sense considerar-ho una malaltia, i això era així perquè comptaven amb una transmissió del sentit de la seva simptomatologia i no estaven espantades. Si tenien un "sofocament", per exemple, seien a la fresca i es preniën una llimonada.

A vegades passem de seguida la responsabilitat a una altra perquè no sabem què fer amb allò que ens està passant. Però fora bo preguntar-nos què ens diu: potser ens diu que parem una mica, que ballem una mica més, pot semblar trivial, però és així en moltes ocasions.

Núria Beitia: Quan una dona, davant d'un malestar o una malaltia, té por, està bé que busqui una relació de confiança per saber què li està passant. Produeix molt desconcert trobar-te malament i que, després de fer-te unes proves et diguin: "no tens res". Hi ha una gran contradicció perquè a una allò li fa mal i hi ha una gran necessitat de posar en paraules allò que li està passant. Queda palès en l'exemple que ens has explicat de les dones afroamericanes i les dones blanques. Totes elles tenien sensacions semblants, la mateixa simptomatologia. Però la vivència diferia molt. Quina diferència entre sentir l'experiència femenina, el sentir del teu propi cos de dona, com a problema o com a experiència vital!, oi?

Remei Arnaus: Ara que ja estem a ple sol i se'ns ha acabat l'ombra que ens resguardava, si us sembla ho podem deixar aquí. T'agraïm molt la teva disponibilitat per explicar-nos el sentit del teu treball i que també així es pugui conèixer i fer circular pràctiques que despleguen llibertat femenina. Moltes gràcies, Àngels.

Bibliografia

Calais-Germain, Blandine. **El periné femenino**. La liebre de marzo, 2009

Pikler, Emmi. **Moverse en libertad**. Narcea Ediciones, 1985.

Brooks, Charles. **Consciencia Sensorial**. La liebre de marzo, 1996.